

Vedtaket om oppsigelse er etter alt å dømme ugyldig

Kommunal rapport 21.10.2024 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunestyret ble kalt inn på kort varsel. Under møtet ble kommunedirektørens arbeidsforhold satt på sakslista, men det forelå ingen skriftlige saksdokumenter i saken. Er dette lovlig saksbehandling?

SPØRSMÅL: Det ble innkalt til et ekstraordinært kommunestyremøte klokka 10 med tre dagers varsel. På sakslisten til møtet sto en orientering om økonomirapport for kommunen, samt en sak om oppnevning av medlemmer til et perifert kommunalt utvalg.

Da møtet var satt opplyste ordfører at han hadde én sak til han ønsket satt på sakskartet, og at denne handlet om «Kommunedirektørens arbeidsforhold». Han opplyste også om at dersom kommunestyret godtok å sette saken på sakskartet, ville han be om at den ble behandlet først av de tre sakene. Kommunestyret stemte ja til dette.

Saken ble deretter behandlet i lukket møte. Det ble ikke fremlagt noe skriftlig saksfremlegg, all informasjon ble gitt muntlig fra talerstolen. Kommunestyret traff på dette grunnlag vedtak om oppsigelse av kommunedirektøren.

Er dette lovlig saksbehandling og et gyldig vedtak?

SVAR: Her er det en rekke problematiske sider ved saksbehandlingen:

Lovlig innkalling til møtet?

Lovens regel ([kommuneloven § 11-3, første avsnitt](#)) er at slik innkalling skal skje «med rimelig varsel». I forarbeidene til bestemmelsen, slik den ble utformet i kommuneloven av 1992 (Ot.prp. nr. 42 1991–92 s. 284), sies om dette at normalt bør møteinnkallingen være medlemmene i hende senest fire-fem dager i forveien.

Hovedformålet med dette kravet er at medlemmene skal få vite at møtet skal holdes så tidlig at de enten kan innrette seg slik at de kan møte, eller sørge for at varamedlemmer blir varslet tidsnok til å kunne møte i deres sted. I tillegg må varslingstidspunktet avpasses etter organet, saksmengden mv., og gå ut så tidlig at medlemmene «har en viss mulighet til å sette seg inn i sakene før møtet».

Hvis innkalling går ut så sent at kommunestyret ikke ble fulltallig, vil vedtak som treffes der kunne bli ugyldig. Og hvis det hevdes at innkalling og saksdokumenter ble sendt ut så sent at de folkevalgte ikke hadde tilstrekkelige tid til å sette seg inn i saken og samrå seg med andre, må kommunestyret ta stilling til om det likevel skal behandle saken i dette møtet. Vedtak i dette møtet vil uansett kunne bli ugyldige hvis det viser seg at vesentlige opplysninger var utelatt eller var uriktige i saksfremstillingen da saken ble behandlet der, slik at kravet i [forvaltningsloven § 17](#) om at «saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes», ikke var oppfylt.

Generelt er det innen ganske vide rammer opp til kommunestyret å avgjøre hvor grundig og omfattende et saksforhold skal være utredet av administrasjonen før det treffes vedtak. Men i en sak av så stor betydning som denne, både for kommunen og for kommunedirektøren som nå blir sagt opp, vil kravene til grundighet og ryddighet i saksbehandlingen måtte være

betydelige. Kommunen har klart nok et forklaringsproblem når et slikt vedtak treffes i et møte innkalt med så kort varsel.

Oppføring av ny sak om oppsigelse av kommunedirektør på saklisten i møtet.

Saklisten i innkallingen til møtet er i utgangspunktet en bindende ramme for hva som kan behandles der, men kommunestyret kan i møtet vedta å sette en ny sak på saklisten, selv om den ikke er oppført på saklisten i innkallingen. Det kan imidlertid ikke treffes vedtak i en sak som ikke var oppført på den utsendte saklisten, hvis ordfører eller en tredel av medlemmene motsetter seg det. Det må da treffes formelt vedtak om å sette denne saken på saklisten, etter at ordfører har gjort oppmerksom på at en tredel av medlemmene kan motsette seg at det treffes vedtak i denne i dette møtet. Hvis ikke det er gjort, vil kommunestyret eller et slikt mindretall kunne kreve at saken settes opp til ny behandling i et senere møte.

Kunne saken behandles uten at det var utsendt skriftlig saksforelegg?

I [kommuneloven § 11-3](#) første avsnitt er det en regel om at innkalling til møte i folkevalgt organ også skal «inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene». Disse skal da følge innkallingen, og hvis dette ikke er gjort, kan det etter bestemmelsens siste avsnitt ikke treffes vedtak i saken hvis møteleder eller en tredel av medlemmene motsetter seg det. Ordfører må også gjøre kommunestyret oppmerksom på denne regelen, og spørre om noen av medlemmene motsetter seg at det likevel treffes vedtak i saken i dette møtet.

Loven forutsetter at det foreligger en skriftlig dokumentasjon av den saksbehandlingen som har funnet sted før saken legges fram for kommunestyret til avgjørelse. I utgangspunktet er det etter kommuneloven § 13-1 tredje avsnitt kommunedirektørens ansvar å «påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet», og at det foreligger en utredning som gir «et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak». Når kommunedirektøren er inhabil som part i saken, er det ordførers ansvar å påse at saken er «forsvarlig utredet» og herunder sørge for at kommunedirektøren får mulighet til å kommentere den saksfremstillingen som gis i denne utredningen.

Det er derfor ikke tilstrekkelig at saksbehandlingen i en sak av denne typen skjer bare på grunnlag opplysninger som gis muntlig i møtet. Da har verken de folkevalgte eller kommunedirektøren tilstrekkelig mulighet til å sette seg inn i og eventuelt få korrigert det som opplyses der før møtet holdes. Manglende skriftlighet kan heller ikke avhjelpes ved orientering i et uformelt «formøte» for medlemmene. Et slikt møte er både i strid med kravet om saksbehandling på grunnlag av skriftlig dokumentasjon i saksdokumenter, og med bestemmelsen i [kommuneloven § 11-2](#), første avsnitt om at «Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter». En slik muntlig orientering må ses som en del av saksbehandlingen i kommunen, og må gis i saksdokumentene til et lovlig innkalt møte i kommunestyret.

Summen av dette er at vedtak i kommunestyret om oppsigelse av kommunedirektøren etter en slik saksbehandling, etter alt å dømme er ugyldig. Vedtak om oppsigelse kan imidlertid ikke lovlighetskontrolleres av statsforvalteren, se [kommuneloven § 27-2](#), andre avsnitt, bokstav a, men vil kunne bringes inn for domstolene. De beste grunner taler i alle fall for at kommunestyret tar denne saken opp på nytt, til korrekt behandling, i et senere møte.